

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова
Херсонська філія

**В. Д. ДЮНДІН, Н. Л. ДЮНДІНА,
А. В. ЛОМОНОСОВ**

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до самостійної та індивідуальної
роботи студентів з дисципліни
"Основи підприємництва"**

Рекомендовано Методичною радою НУК

Миколаїв • НУК • 2019

УДК 658(076)

Д 96

Автори: В. Д. Дюндін, канд. екон. наук, доцент;
Н. Л. Дюндіна, канд. екон. наук, доцент;
А. В. Ломоносов, д-р екон. наук, професор НУК

Рецензент І. В. Сіренко, канд. екон. наук, доцент

Рекомендовано Методичною радою НУК

Дюндін В. Д.

Д 96 Методичні вказівки до самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисципліни "Основи підприємництва" / В. Д. Дюндін, Н. Л. Дюндіна, А. В. Ломоносов. – Миколаїв : НУК, 2019. – 45 с.

Наведено перелік тем лекційного матеріалу, тем і питань практичних занять, інші матеріали щодо підготовки до підсумкового модульного контролю та іспиту з дисципліни, систему контролю успішності, а також список рекомендованої літератури.

Призначено для студентів першого курсу денної форми навчання, що навчаються за напрямом підготовки 030504 "Економіка підприємства", 051 "Економіка", галузь знань 05 "Соціальні та поведінкові науки".

УДК 658(076)

© Дюндін В. Д., Дюндіна Н. Л.,
Ломоносов А. В., 2019

© Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова, 2019

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1. Основні характеристики навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 0305 "Економіка та підприємництво", напрям підготовки 6.030504 "Економіка підприємства"	Нормативна
Модулів – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Рік підготовки
Змістових модулів – 5		1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання "рганізаційно-економічний механізм заснування власної справи"		
Загальна кількість годин – 180 год		Семестр
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних: 4 год самостійної роботи студента: 8 год		1-й
		Лекції
		1-й семестр – 30 год
		Практична робота
		1-й семестр – 30 год
		Самостійна робота
		1-й семестр – 120 год
		Види контролю:
	екзамен	

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить, для денної форми навчання – 1:2.

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета і завдання навчальної дисципліни. Головною метою викладання дисципліни "Основи (теорія, розвиток) підприємництва" є отримання студентами базових знань із питань організації та функціонування підприємницької діяльності, менеджменту і біржової справи – складових основ підприємництва в умовах ринкових економічних відносин, а на основі цього – підготовка висококваліфікованих, добросовісних, чесних та економічно свідомих підприємців – основної фігури підприємницької діяльності.

Завданням вивчення дисципліни "Основи (теорія, розвиток) підприємництва" є обґрунтування послідовних кроків у підприємницькій діяльності – від розроблення маркетингової стратегії під час використання факторів процвітання фірми; від інвестиційного задуму до форм його фактичного втілення в умовах ринкового середовища, що динамічно змінюється, а саме:

- з’ясування сутності ринкових економічних відносин та їх відмінності від командно-адміністративної системи управління;

- набуття навичок в організації підприємницької й управлінської діяльності.

Предметом вивчення дисципліни є підприємницька діяльність фірми, підприємства, організації. Це вивчення комплексної системи підприємницької діяльності та способів досягнення успіхів у підприємстві як альтернатива "тінізації" економіки та збереження інтелектуального потенціалу та виходу економіки України з тривалого кризового стану.

Системний підхід до викладання курсу "Основи (теорія, розвиток) підприємництва" уможливить формування належних знань та вмінь.

У результаті вивчення курсу "Основи (теорія, розвиток) підприємництва" **студенти повинні знати:**

- зміст основних проблем підприємницької діяльності;
- концепцію ринкової системи господарювання, механізм функціонування ринку;
- методи організації підприємницької та управлінської діяльності;
- методiku оцінки ефективності діяльності підприємства – підприємницького бізнесу.

Студенти повинні вміти:

- оцінювати результативність підприємницької діяльності підприємства в умовах ринку;
- складати документацію при організації підприємства;
- виділяти слабкі і сильні сторони підприємницької та управлінської діяльності;
- розробляти заходи, приймати рішення та готувати проєкт наказу (розпорядження) щодо підвищення ефективності підприємницької діяльності.

Із сутності предмета, мети й завдання впливає роль і місце курсу "**Основи (теорія, розвиток) підприємництва**" в економічній теорії та господарській практиці.

Знання "Оснoв (теорія, розвиток) підприємництва" базується на вивченні таких юридичних, економічних та технологічних дисциплін, як "Основи права", "Статистика", "Економічна теорія", "Економіка підприємства", "Статистика", "Економічна теорія", "Економіка підприємства", "Економічна політика", "Аналіз господарської діяльності", "Система технологій", "Бухгалтерський облік і аудит", "Фінанси і кредит". Це дисципліни, без знань яких неможливо сформулювати знання про підприємництво. Одночасно "Основи підприємництва" є базою для глибокого вивчення таких дисциплін, як "Маркетинг", "Менеджмент", "Стратегічне управління", "Контролінг" та інших, що вивчаються у вищому навчальному закладі.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1

Змістовий модуль 1

Тема 1. Загальна характеристика підприємництва

Виникнення та еволюція поняття "підприємництва". Комплексна характеристика сутності підприємництва та його значення в сучасних умовах. Основні властивості підприємництва. Підприємництво як явище і як процес. Принципи підприємницької діяльності. Функції підприємництва. [1, 3, 4, 5].

Тема 2. Суб'єкти підприємницької діяльності

Фізичні особи як суб'єкти підприємницької діяльності. Юридичні особи як суб'єкти підприємницької діяльності. Функції підприємця. Права та обов'язки підприємця. Особистісні якості, властиві підприємцям. Принципи діяльності українських підприємців. [2, 3, 8].

Тема 3. Логіка підприємницької діяльності

Логіка підприємницької діяльності та її зміст. Підприємницька ідея та джерела її виникнення. Методи пошуку підприємницьких ідей. Мотиваційні фактори підприємництва. Оцінка ефективності підприємницького задуму. [2, 3, 4].

Тема 4. Типологія підприємництва

Сутність типології підприємництва. Класифікація підприємництва. Типи та види підприємництва. Виробнича підприємницька діяльність та її основні форми. Сутність посередницького підприємництва. Види підприємницької діяльності на ринку цінних паперів. Підприємницька діяльність на

ринку банківських послуг. Характеристика страхової діяльності. [3, 4, 11].

Змістовий модуль 2

Тема 5. Правові основи та організаційні форми підприємницької діяльності

Правове забезпечення підприємництва. Характеристика організаційних форм підприємницької діяльності, їх переваги та недоліки. [3, 10].

Тема 6. Підприємство в ринкових умовах

Ознаки та функції підприємства. Класифікація підприємств. Види підприємств відносно форм власності. Добровільні об'єднання підприємств. Види господарських товариств. Характеристика акціонерних товариств. Характеристика асоціацій (спілок) підприємців. [4,6,15].

Тема 7. Технологія заснування власної справи

Умови та принципи заснування власної справи. Ідеї та цілі заснування власної справи. Етапи заснування власної справи. Купівля діючого підприємства. Продаж підприємства в ході здійснення процедур банкрутства підприємства-боржника. Оренда підприємства як форма заснування власної справи. Державна реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності. Постановка на облік підприємств в податкових органах. Відкриття рахунків у кредитних організаціях (банках). [4, 11, 12, 24].

Тема 8. Ліцензування та патентування підприємницької діяльності

Поняття ліцензії та ліцензування. Види діяльності, що підлягають ліцензуванню. Порядок отримання ліцензії суб'єктами підприємницької діяльності. Види патентів. Порядок отримання патентів суб'єктами підприємницької діяльності. [12, 13, 15, 24, 25, 28, 29, 33].

Модуль 2

Змістовий модуль 3

Тема 9. Підприємницька таємниця

Сутність підприємницької таємниці. Дані, які складають підприємницьку таємницю. Загрози безпеці підприємства внаслідок недостатнього захисту підприємницької таємниці. Основні елементи механізму захисту підприємницької таємниці. Характеристика комерційної таємниці в межах трудових відносин. [10].

Тема 10. Ризики у підприємницькій діяльності

Сутність підприємницького ризику. Функції підприємницьких ризиків. Типи та види ризиків, які виникають у підприємницьких організаціях. Фактори, які впливають на виникнення підприємницького ризику. Процес управління підприємницьким ризиком. Витрати, які виникають при настанні підприємницьких ризиків. [12, 45, 50].

Змістовий модуль 4

Тема 11. Організація договірних взаємовідносин у підприємництві

Договір як форма закріплення партнерських зв'язків. Види договорів у ринковій економіці. Оферта як форма укладання договору. Структура та зміст договору. Формування умов договору підприємцем. Напрямки і форми співробітництва партнерів. [6, 11, 12, 39, 57]

Тема 12. Підприємницький успіх та культура бізнесу

Характеристика підприємницького успіху. Професійна культура підприємницької діяльності. Ділова етика підприємця. Соціальна відповідальність бізнесу. [2, 13, 53, 58].

Тема 13. Загальна характеристика міжнародної підприємницької діяльності

Тенденції розвитку міжнародних економічних відносин. Міжнародний бізнес: поняття, мотивація, суб'єкти, типи і види. Вивіз капіталу та його форми. Цілі державного регулювання міжнародної підприємницької діяльності. Державні та міжнародні органи регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Методи та рівні державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. [4, 13, 19, 26, 31, 56].

Змістовий модуль 5

Тема 14. Оцінка та шляхи підвищення ефективності підприємницької діяльності

Методичні основи аналітичної оцінки ефективності підприємницької діяльності. Шляхи підвищення ефективності підприємництва: вибір ефективних форм підприємницької діяльності, активізація інноваційно-інвестиційної діяльності, підвищення конкурентоспроможності продукції, оптимізація поточних витрат і розмірів підприємства. [2, 3, 12, 13, 34, 39, 43, 45].

Тема 15. Припинення діяльності підприємницьких організацій

Форми та порядок ліквідації підприємств. Черговість задоволення вимог кредиторів у разі припинення підприємницької діяльності. Сутність та форми реорганізації підприємств. Досудова санація. Порядок визнання підприємства банкрутом. Фінансове оздоровлення підприємства-боржника. Зовнішнє управління підприємством-боржником. Банкрутство індивідуального підприємця. [22, 60].

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 2. Розподіл навчального часу модулів за змістовими модулями

Назва змістових модулів і тем дисципліни	Кількість годин				
	Денна форма навчання				Самостійна робота
	Разом	Лекції	Практична робота	у тому числі	
1	2	3	4		6
Модуль 1					
Змістовий модуль 1					
Тема 1. Загальна характеристика підприємництва	12	2	2		8
Тема 2. Суб'єкти підприємницької діяльності	12	2	2		8
Тема 3. Логіка підприємницької діяльності	12	2	2		8
Тема 4. Типологія підприємництва	12	2	2		8
Разом за змістовим модулем 1	48	8	8		32
Змістовий модуль 2					
Тема 5. Правові основи та організаційні форми підприємницької діяльності	12	2	2		8
Тема 6. Підприємство в ринкових умовах	12	2	2		8
Тема 7. Технологія заснування власної справи	12	2	2		8

Тема 8. Ліцензування та патентування підприємницької діяльності	12	2	2	8
Разом за змістовим модулем 2	48	8	8	32
Модуль 2				
Змістовий модуль 3				
Тема 9. Підприємницька таємниця	12	2	2	8
Тема 10. Ризики у підприємницькій діяльності	12	2	2	8
Разом за змістовим модулем 3	24	4	4	16
Змістовий модуль 4				
Тема 11. Організація договірних взаємовідносин у підприємстві	12	2	2	8
Тема 12. Підприємницький успіх та культура бізнесу	12	2	2	8
Разом за змістовим модулем 4	24	4	4	16
Змістовий модуль 5				
Тема 13. Загальна характеристика міжнародної підприємницької діяльності	12	2	2	8
Тема 14. Оцінка та шляхи підвищення ефективності підприємницької діяльності	12	2	2	8
Тема 15. Припинення діяльності підприємницьких організацій	12	2	2	8
Разом за змістовим модулем 5	36	6	6	24
Разом з дисципліни	180	30	30	120

5. ПРАКТИЧНА РОБОТА

Практичні заняття призначені для поглибленого вивчення та закріплення теоретичного матеріалу, набуття практичних навичок у розв'язанні економічних завдань студентами, що стимулює їхню пізнавальну діяльність. Перелік тем практичних занять та термін їх виконання наведений у табл. 3.

Таблиця 3. Тематика практичних занять

№ з/п	Тема практичного заняття	Практична робота, години
Модуль 1		
1	Змістовна характеристика підприємницької діяльності	2
2	Аналіз суб'єктів підприємницької діяльності	2
3	Логіка підприємницької діяльності. Види підприємницької діяльності	2
4	Види підприємницької діяльності: посередництво, фінансове підприємництво, страхування тощо	2
5	Організаційні форми підприємницької діяльності. Підприємство як організаційна структура підприємництва	2
6	Класифікація підприємств. Види підприємств відносно форм власності	2
7	Технологія заснування власної справи	2
8	Ліцензування та патентування підприємницької діяльності	2
Модуль 2		
9	Основні елементи механізму захисту підприємницької таємниці. Характеристика комерційної таємниці в межах трудових відносин	2
10	Характеристика ризиків, що супроводжують підприємницьку діяльність	2
11	Договірні взаємовідносини у підприємстві.	2
12	Розробка системи аналізу ділової етики підприємця	2

Продовж. табл. 3

№ з/п	Тема практичного заняття	Практична робота, години
13	Міжнародний бізнес: поняття, мотивація, суб'єкти, типи і види. Вивіз капіталу та його форми	2
14	Шляхи підвищення ефективності підприємництва: вибір ефективних форм підприємницької діяльності, активізація інноваційно-інвестиційної діяльності, підвищення конкурентоспроможності продукції, оптимізація поточних витрат і розмірів підприємства	2
15	Шляхи припинення підприємницької діяльності. Відповідальність суб'єктів підприємництва	2
	Всього:	30

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття 1, 2

1. Ознаки підприємницької діяльності.
 2. Умови та форми здійснення підприємницької діяльності.
 3. Принципи та функції підприємництва.
 4. Фізичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності.
- Ознаки юридичних осіб.
5. Права, обов'язки та відповідальність підприємців.
 6. Портрет сучасного українського підприємця.

Практичне заняття 3

1. Основні мотиваційні фактори щодо зайняття підприємництвом. Характеристика елементів підприємницької логіки.
2. Підприємницька ідея та джерела її виникнення. Методи пошуку підприємницьких ідей. Оцінка підприємницьких ідей.

3. Виробниче підприємництво та його ключові риси.
4. Типи виробничого підприємництва.
5. Принципова схема виробничого підприємництва.

Практичне заняття 4

1. Загальне поняття посередницького підприємництва.
2. Суб'єкти посередницького підприємництва. Форми посередництва.
3. Принципова схема посередницького підприємництва.
4. Загальна характеристика фінансового підприємництва.
5. Банки: принципи функціонування, функції. Регіональні інвестиційні фонди та особливості їх функціонування в Україні.
6. Принципова схема здійснення фінансового підприємництва.

Практичне заняття 5, 6

1. Загальне поняття організаційної форми підприємства. Фактори впливу на вибір організаційної форми підприємства.
2. Партнерство: сутність, переваги, недоліки. Одноосібне володіння – загальна характеристика.
3. Корпорація – сутнісно-змістовна характеристика.
4. Специфічні функції підприємства. Життєвий цикл розвитку підприємства.
5. Види підприємств в Україні. Проблеми функціонування підприємств на ринку та шляхи їх вирішення.

Практичне заняття 7, 8

1. Прийняття рішення щодо створення підприємства.
2. Процес державної реєстрації підприємства.
3. Загальна характеристика установчих та засновницьких документів.
4. Види діяльності, які підлягають ліцензуванню та патентуванню.
5. Процес ліцензування підприємств.

6. Порядок отримання патентів суб'єктами підприємницької діяльності.

Практичне заняття 9, 10

Характеристика заходів захисту підприємницької таємниці. Порівняльна характеристика підприємницької та комерційної таємниці

1. Поняття підприємницького ризику.
2. Класифікація підприємницьких ризиків.
3. Особливості управління підприємницькими ризиками.

Практичне заняття 11, 12

1. Договір: поняття, структура, зміст.
2. Види договорів. Основні структурні елементи договору.
3. Порядок укладання підприємницьких договорів.
4. Загальне поняття підприємницького успіху. Складові підприємницького успіху.

5. Фактори, що сприяють уникненню невдач.
6. Напрямки інформаційного підприємництва.
7. Аналіз ділової етики.

Практичне заняття 13

1. Основні види зовнішньоекономічної діяльності підприємств.

2. Основні цілі експорту та імпорту.
3. Проблеми здійснення зовнішньоекономічної діяльності українськими підприємствами та шляхи їх вирішення.

4. Особливості створення та функціонування міжнародних спільних підприємств (МСП).

5. Систематизація МСП.
6. Схема техніко-економічного обґрунтування створення МСП.

7. Характеристика елементів системи функціонування МСП.

8. Тенденції розвитку МСП в Україні.

Практичне заняття 14

1. Сутність і призначення техніко-економічного аналізу.
2. Етапи проведення комплексного економічного аналізу.
3. Об'єкти економічного аналізу.
4. Показники ефективності виробничо-господарської діяльності.
5. Оцінка ефективності діяльності позавиробничих підприємницьких структур.

Практичне заняття 15

1. Ознаки кризи на підприємстві.
2. Банкрутство підприємств.
3. Санація – оздоровлення підприємства.
4. Причини припинення підприємницької діяльності.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота студентів з вивчення теоретичного матеріалу по курсу "Основи (теорія, розвиток) підприємства" полягає в:

- уважному вивченні законспектованих лекцій, а також самостійному вивченні окремих розділів за рекомендованими підручниками;
- підготовці до виконання занять;
- написанні рефератів;
- підготовці до контрольних робіт та іспиту.

Для досконалого закріплення матеріалу студенту необхідно регулярно знайомитися з матеріалами економічних та спеціалізованих періодичних видань, а також з додатковою літературою.

Опанування лекційного матеріалу починається з детального розбору конспекту лекцій. На даному етапі варто розібратися в сутності кожного поняття і положення, домогтися розуміння логічного змісту формулювань. При цьому варто використовувати рекомендовану літературу, а при незрозумінні окремих питань варто звернутися за консультацією до викладача.

При підготовці до занять необхідно ознайомитися з графіком СРС і відповідними розділами курсу по літературі і конспекту лекцій. Написання реферату допоможе студентам опанувати навички добору і самостійної роботи з літературними джерелами, а також на основі вивчення, узагальнення, систематизації та аналізу матеріалів робити відповідні висновки. Підготовка до контрольних робіт та іспиту здійснюється протягом усього семестру шляхом вивчення лекційного матеріалу і написання реферату. При цьому необхідно встановити логічний зв'язок між окремими темами і розділами курсу.

Завдання для самостійної роботи

Тема 1. Поняття та сутність підприємництва

1. До наведених видів діяльності доберіть назву основних функцій та завдань підприємництва і розкрийте їх зміст:

- а) найефективніше використання різноманітних ресурсів;
- б) вибір сфери та масштабів діяльності;
- в) фінансування та інвестування;
- г) продукування нових ідей, створення нових товарів;
- д) вибір місця розташування підприємства.

2. У яких сферах найбільш розвинене підприємництво? Які, на ваш погляд, визначальні сфери недостатньо охоплені підприємницькою діяльністю і чому? Відповідь обґрунтувати.

3. Як змінювались визначення понять "підприємець", "підприємництво" в контексті історичної еволюції? Чим відрізняються ці визначення залежно від конкретно-історичного ступеня розвитку суспільства? Побудуйте хронологічну схему історичного розвитку поняття "підприємництво".

4. У чому полягає сутність понять "підприємець", "підприємництво" та "підприємливість"? Що спільного у цих поняттях і в чому їх відмінності? Побудуйте схему взаємозв'язку і взаємозумовленості цих понять.

5. Сформувати загальну схему здійснення підприємницької діяльності.

6. Визначити, які з наступних умов є принципами підприємницької діяльності:

- вільний найм працівників;
- дотримання конкурентного режиму господарювання;
- дотримання принципу найменшого ризику;
- вільний вибір діяльності;
- залучення на добровільних засадах майна та коштів юридичних осіб і громадян;

- вільне розпорядження прибутком, що залишається після внесення платежів, встановлених законодавством;
- підписання установчого договору та затвердження статуту;
- самостійне формування програми діяльності та вибір постачальників і споживачів вироблюваної продукції;
- встановлення цін відповідно до законодавства;
- залучення і використання матеріально-технічних, фінансових, трудових, природних та інших видів ресурсів, використання яких не заборонено або не обмежено законодавством;
- самостійне встановлення сум податків, що сплачуються до бюджету.

7. До сприятливих умов розвитку підприємництва слід відносити:

1) підприємницьке середовище повинно забезпечувати цивілізованим і законослухняним підприємцям необхідну економічну свободу;

2) розвиток організаційно-господарського новаторства.

Ці дві умови зафіксовані та деталізовані у чинному законодавстві України (Конституція України, Господарський Кодекс). Зокрема, там зазначено, що:

- кожен має право на вільне використання своїх здатностей та майна для підприємницької діяльності;
- ніхто не може бути позбавлений свого майна (як матеріальної основи підприємницької діяльності), у протилежному випадку питання вирішуються у судовому порядку;
- володіння, користування та розпорядження землею та іншими природними ресурсами здійснюється їх власниками вільно;
- в Україні гарантуються єдність економічного простору, вільне переміщення товарів, послуг і фінансових коштів, підтримка конкуренції, свобода економічної діяльності;

– в Україні визнаються та захищаються приватна, державна та комунальна власності.

Однак ці важливі конституційні положення дотепер практично не діють на повну силу, що гальмує розвиток підприємництва.

Питання:

1. В якій мірі ці положення не діють?
2. Яким чином можна виправити ситуацію по відношенню до підприємців/підприємництва?
3. У статистичних щорічниках знайти цифровий матеріал, який ілюструє розвиток підприємницької діяльності у різних сферах господарської діяльності в Україні (Житомирській області). Обґрунтувати виявлені тенденції розвитку підприємницької діяльності. Побудувати відповідні діаграми і таблиці.

Тема 2. Суб'єкти підприємницької діяльності

1. Побудуйте схему, яка буде ілюструвати загальні та особливі (специфічні) риси понять "підприємець", "власник", "господар", "новатор".
2. Як функції підприємництва поєднані з основними функціями підприємця? Побудуйте схему взаємозв'язку між цими функціями.
3. Побудувати схему прав та обов'язків підприємця. Чи реалізують підприємці свої права та обов'язки? На конкретних прикладах довести, як саме. Що, на вашу думку, є причинами такого стану?
4. Побудувати схему, яка ілюструє взаємозв'язок підприємця з іншими суб'єктами підприємницької активності.
5. Пов'язати етапи здійснення підприємницької діяльності, починаючи з пошуку підприємницької ідеї та закінчуючи результатом – отримання прибутку, з основними функ-

ціями підприємця. Взаємозв'язок представити за допомогою схеми.

Тема 3. Логіка підприємницької діяльності

1. Охарактеризувати метод пошуку підприємницької ідеї за допомогою наступної таблиці (табл. 4).

Таблиця 4. Характеристика методів пошуку підприємницької ідеї

№ з/п	Група методів	Методи пошуку	Характеристика підходів до пошуку	Переваги групи методів	Недоліки групи методів
1	Методи індивідуального творчого пошуку				
2	Методи колективного пошуку				
3	Методи активізації пошуку				

Тема 4. Особливості виробничої підприємницької діяльності

1. Який зміст вкладається у поняття "виробниче підприємництво"? Чи не вбачаєте ви суперечності в поєднанні понять "виробництво" і "підприємництво"?

2. Розкрити принципову схему виробничого підприємництва. Вказати основні ресурси виробничого підприємництва та фактори.

Тема 5. Особливості здійснення посередницького підприємництва

1. Схематично представити процес здійснення посередницької операції. На схемі зазначити ресурси та фактори посередницького підприємництва. Яким чином утворюється прибуток від посередницької діяльності?

2. Про посередництво дуже часто говорять як про непотрібний та шкідливий вид підприємницької діяльності. Чи вважаєте ви правомірним відносити посередництво до бізнесу у сфері послуг? Доповнити фразу: "Посередник – це особа, яка стоїть між ... та ...".

3. Охарактеризувати основні форми посередницького підприємства за допомогою наступної таблиці.

Таблиця 5. Характеристика форм посередницького підприємства

Параметри для порівняння	Агентування	Торгово-комерційна діяльність	Аукціонна торгівля	Біржова діяльність
Загальна характеристика				
Суб'єкти				
Форма врегулювання взаємовідносин				
Винагорода посередника формується ...				
Масштаб та сфери використання				

Тема 6. Особливості здійснення фінансово-кредитного підприємництва в Україні

1. Розкрийте принципову схему фінансово-кредитного підприємництва. Що дає людям купівля-продаж грошових коштів? Яким чином фінансовий підприємець отримує прибуток? За чий рахунок цей прибуток виникає?

Тема 7. Особливості здійснення страхового підприємництва

1. На якій підставі страхову діяльність можна назвати підприємницькою? Поясніть, яким чином підприємці, що здійснюють страхову діяльність, отримують прибуток, за чий

рахунок він виникає? Чи ризикує страхова компанія? Відповідь обґрунтувати.

2. Узагальнити інформацію щодо основних видів підприємницької діяльності за допомогою наступної таблиці (табл. 6.).

Таблиця 6. Характеристика основних видів підприємництва

№ з/п	Вид підприємницької діяльності	Зміст діяльності	Механізм формування прибутку	Переваги діяльності	Недоліки діяльності	Стан розвитку в Україні

Тема 8. Характеристика основних організаційних форм підприємництва

1. Які спільні та відмінні риси мають такі види товариств: з повною відповідальністю, з командитною відповідальністю, з додатковою відповідальністю? Відповідь представити у формі таблиці.

2. Фізична особа хоче зайнятися підприємницькою діяльністю. Для створення власної справи вона може створити приватне підприємство, стати приватним підприємцем, стати учасником товариства, купити існуюче підприємство. Оцінити існуючі можливості фізичної особи щодо створення власної справи. Який варіант, на вашу думку, є найбільш оптимальним? Обґрунтуйте переваги та недоліки вашого вибору.

Тема 9. Підприємство як організаційна структура підприємництва

1. Обґрунтуйте об'єктивну необхідність установчих документів. Яку роль вони відіграють у створенні підприємства?

2. Визначте, які положення закріплені статутом, а які установчим договором: 1) визначення власника і назви підприємства; 2) умови реорганізації та ліквідації підприємства; 3) повноваження трудового колективу; 4) розміри, строки, порядок участі партнерів у формуванні майнової бази; 5) місцезнаходження підприємства; 6) відповідальність партнерів за неналежне виконання обов'язків; 7) умови участі у розподілі прибутків та ризиків; 8) предмет і цілі діяльності; 9) порядок утворення майна; 10) права і обов'язки учасників товариства; 11) органи управління, порядок їх формування і компетентність. Відповідь оформити у вигляді таблиці.

Основні положення статуту та установчого договору

Положення статуту	Положення установчого договору

3. Виходячи з яких міркувань обирають назву підприємства, яке створюється? Якій назві вашого підприємства ви надали б перевагу та чому?

Тема 10. Державна реєстрація юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців

1. ПП "Марія" відкрило поточний рахунок в банку 25 березня поточного року, а свідоцтво про державну реєстрацію отримало 17 березня поточного року. З якого моменту воно набирає статусу юридичної особи?

2. Для державної реєстрації (без створення юридичної особи) підприємець зібрав наступні документи:

- 1) довідку з податкової інспекції про прибутки за звітний рік;
- 2) заяву про реєстрацію;
- 3) статут;
- 4) документ про сплату реєстраційного збору;

5) бізнес-план;

6) обґрунтування розміру необхідного статутного капіталу.

Які документи дійсно знадобляться підприємцю для державної реєстрації?

Тема 11. Ліцензування та патентування підприємницької діяльності

Опрацювати закони України "Про ліцензування певних видів господарської діяльності" та "Про патентування деяких видів підприємницької діяльності". На підставі змісту та структури цих нормативних документів пояснити, в чому полягає їх призначення.

Тема 12. Характеристика ризиків, що супроводжують підприємницьку діяльність

1. Ви працюєте у виробничо-комерційній фірмі "Альфа". Вона спеціалізується на виготовленні ліж та здійснює їх збут у різні регіони України.

Керівник дає Вам доручення вивчити ризикові фактори, які можуть бути у діяльності фірми з виготовлення та реалізації ліж.

Завдання:

1. Виявити можливі види ризиків у фірмі "Альфа".
2. Які основні фактори спричиняють зазначені види ризиків?
3. Розробити заходи щодо мінімізації ступеня ризиків.
4. Визначити можливі види ризиків та зазначити фактори, що їх спричиняють для підприємств наступної спеціалізації:
 - торговельна діяльність продуктами харчування;
 - надання медичних послуг;
 - надання кредитних послуг;
 - надання освітніх послуг;

- надання юридичних послуг;
- здійснення науково-дослідної діяльності.

5. Комерційні фірми та окремі громадяни в умовах інфляції турбуються про збереження своїх грошових накопичень. В Україні реальні такі шляхи:

1) обмінювати гривні на іноземну валюту, курс якої постійно зростає. Але у такій ситуації ціни на товари підвищуються швидше, ніж курс валюти. Тому наявний капітал неминуче буде зменшуватись;

2) покласти гроші на депозит у комерційному банку і вже за рік вклад значно зросте. Але хто гарантує, що банк не стане банкрутом? Крім того, незважаючи на первісні обіцянки, реально ніякий банкір не дасть більшого відсотка, ніж рівень інфляції;

3) ви за купуєте товари, які користуються попитом, та перепродуєте їх на ринку. Але на ринку вже багато посередників, роздрібних фірм-конкурентів, які пропонують різноманітні вітчизняні та іноземні товари. У Вас можуть бути проблеми, пов'язані зі збутом продукції;

4) покласти гроші на депозит у довірче товариство. Але як свідчить практика діяльності довірчих товариств в Україні, деякі з них не виконують своїх обов'язків перед власниками-клієнтами;

5) створити фірму та здійснювати підприємницьку діяльність. Але як показують матеріали досліджень, кожне третє створене підприємство не функціонує з різних об'єктивних та суб'єктивних причин;

6) купити акції;

7) самостійно надавати гроші в кредит.

Завдання:

1. Виходячи з вищенаведеного, визначити та обґрунтувати найбільш привабливий, на вашу думку, варіант щодо збереження грошових накопичень від інфляції.

2. Які ви можете запропонувати власні шляхи збереження накопичень в умовах інфляції? Обґрунтувати свої пропозиції.

Тема 13. Організація договірних взаємовідносин у підприємстві

1. Перерахувати всі види договорів, що можуть бути укладені на кожному з етапів створення підприємства.

2. Скласти алгоритм, який ілюструє процес укладання будь-якого договору.

3. В чому полягає суть економічних основ трудового договору?

4. Скласти у письмовій формі будь-який договір.

СИТУАЦІЙНІ ЗАДАЧІ

Ситуаційна задача № 1. Підприємець хоче створити приватну фірму "Либідь", яка буде займатися виробництвом жіночих черевичків. Для розробки бізнес-плану фірми йому необхідно визначити точку беззбитковості виробничої підприємницької діяльності. Проведені розрахунки показали, що постійні витрати складатимуть 65100 грн, а змінні – 67500 грн. Ціна жіночих черевичків дорівнює 58 грн за пару. Фірма планує виробити 2500 пар.

Завдання:

1. Розрахувати у кількісному та вартісному вираженні обсяг вироблюваної продукції, при якому досягається беззбитковість (точку беззбитковості виробництва).

2. Визначити можливу суму виручки від реалізації продукції.

Ситуаційна задача № 2. Підприємець вирішив орендувати кіоск та зайнятися виготовленням і продажем шоколадного

морозива. Він взяв кредит на суму 350 грн строком на один рік для купівлі устаткування, необхідного для виробництва морозива. За оцінкою підприємця ціна однієї коробки морозива коштуватиме 3,8 грн. Основні змінні витрати у розрахунку на одну коробку морозива включають: на сировину для виготовлення морозива – 2,0 грн, на упаковку – 0,3 грн, на електроенергію, використовувану у виробничому процесі – 0,2 грн, інші змінні витрати – 0,6 грн. Постійні витрати складають 200 грн.

Завдання:

1. Розрахувати кількість коробок морозива, яку необхідно підприємцю виробити та продати за місяць для забезпечення беззбитковості здійснення бізнесу (точку беззбитковості).
2. Визначити, під який відсоток підприємець одержав кредит у банку?

Ситуаційна задача № 3. Підприємець хоче створити приватну фірму "Мрія", яка буде займатися виробництвом чоловічих черевиків. Для розробки бізнес-плану фірми йому необхідно визначити точку беззбитковості виробничої підприємницької діяльності. Проведені розрахунки показали, що постійні витрати складатимуть 76200 грн, а змінні – 78600 грн. Ціна чоловічих черевичків дорівнює 69 грн за пару. Фірма планує виробити 3600 пар.

Завдання:

1. Розрахувати у кількісному та вартісному виразі обсяг вироблюваної продукції, при якому досягається беззбитковість (точку беззбитковості виробництва).
2. Визначити можливу суму виручки від реалізації продукції.

Ситуаційна задача № 4. Підприємець вирішив орендувати кіоск та зайнятися виготовленням і продажем шоколадних тортів. Він взяв кредит на суму 460 грн строком на один рік

для купівлі устаткування, необхідного для виробництва тортів. За оцінкою підприємця один торт коштуватиме 5,6 грн. Основні змінні витрати у розрахунку на один торт включають: на сировину для виготовлення торта – 4,2 грн, на упаковку – 0,2 грн, на електроенергію, використововану у виробничому процесі – 0,2 грн, інші змінні витрати – 0,3 грн. Постійні витрати складають 300 грн.

Завдання:

1. Розрахувати кількість тортів, які необхідно підприємцю виробити та продати за місяць для забезпечення беззбитковості здійснення бізнесу (точку беззбитковості).

2. Визначити, під який відсоток підприємець одержав кредит у банку?

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Як методичне забезпечення використовуються конспект лекцій, методичні вказівки до виконання самостійної та індивідуальної роботи студентів та нормативно-правові акти. Крім традиційних паперових носіїв, конспект лекцій та методичні вказівки використовуються в електронному вигляді. При проведенні лекцій може використовуватися мультимедійний проектор.

Для поглибленого вивчення дисципліни рекомендується систематичне опрацювання законів України, нормативних документів, фахових журналів та використання ресурсів Інтернет.

З метою роз'яснення найбільш складних питань дисципліни та підвищення якості виконання індивідуального завдання слід проводити групові та індивідуальні консультації за розкладом кафедри.

Під час проведення контрольних заходів рівень засвоєння матеріалу змістових модулів оцінюється шляхом написання контрольних робіт та їх захисту.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Модульний контроль є невід'ємною частиною кредитно-модульної системи організації навчального процесу. Основна його мета – підвищення якості вищої освіти за рахунок створення умов для систематичної планомірної роботи студента протягом усього семестру і надання можливості вивчення та контролю засвоєння теоретичного і практичного матеріалу навчальних дисциплін окремими частинами, які називаються "модуль".

Модуль складається з одного чи декількох логічно завершених розділів дисципліни, зміст яких розглядається під час різних видів навчальних занять (лекцій, практичних занять, семінарів, самостійної роботи студентів). При вивченні дисципліни студентам рекомендується використовувати основну та додаткову літературу, конспект лекції, а також джерела з мережі Internet.

Навчальний процес вивчення дисципліни складається з одного модуля. При вивченні дисципліни проводиться поточний та підсумковий модульний контроль.

8.1. Поточний контроль

Поточний контроль охоплює:

- якість роботи на заняттях;
- пропуски лекційних занять.

Підсумковий модульний контроль проводиться по завершенні вивчення усіх модулів поточного семестру. До підсумкового модульного контролю студент допускається при умові виконання усіх елементів відповідних модулів та одержання не менше ніж 50 балів поточного контролю.

Якщо за результатами поточного контролю студент набрав не менше 60 балів, він може бути звільненим від складання підсумкового семестрового контролю.

Якщо студент бажає підвищити підсумкову оцінку, він має можливість виконати додаткові завдання.

8.2. Підсумковий контроль

Підсумковий модульний контроль складається з теоретичних та практичних питань. За відповідь на теоретичні питання без помилок або з однією незначною помилкою студент отримає максимальну оцінку. За неповні відповіді або відповіді з помилками знижується кількість отриманих балів. При неправильній відповіді або при відсутності відповіді бали не нараховуються.

9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Кількість балів для зарахування модуля наведені у табл. 7.

За кожне пропущене лекційне заняття без поважних причин знімається по одному балу.

Кількість залікових балів за самостійну роботу встановлюється відповідно до їх складності й оцінюється від 3 до 10 балів.

Таблиця 7. Кількість балів для зарахування модуля

Обсяг кредитів	Найменування тем дисципліни	Сума залікових балів	
		Загальна сума залікових балів	У тому числі по темам
1,0	1. Загальна характеристика підприємництва	30–60	3–6
	2. Суб'єкти підприємницької діяльності		3–6
	3. Логіка підприємницької діяльності		5–10
	4. Типологія підприємництва		5–10
	5. Правові основи та організаційні форми підприємницької діяльності		3–6
	6. Підприємство в ринкових умовах		4–8
	7. Технологія заснування власної справи		4–8
	8. Ліцензування та патентування підприємницької діяльності		3–6
1,0	1. Підприємницька таємниця	30–40	4–5
	2. Ризики у підприємницькій діяльності		5–7
	3. Організація договірних взаємовідносин у підприємстві		4–6
	4. Підприємницький успіх та культура бізнесу		4–5

Продовж. табл. 7

Обсяг кредитів	Найменування тем дисципліни	Сума залікових балів	
		Загальна сума залікових балів	У тому числі по темам
1,0	5. Загальна характеристика міжнародної підприємницької діяльності	30–40	5–7
	6. Оцінка та шляхи підвищення ефективності підприємницької діяльності		4–5
	7. Припинення діяльності підприємницьких організацій		4–5
2	–	60–100	60–100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За всі контрольні заходи протягом семестру студент може отримати від 0 до 100 балів. У табл. 8 наведена оцінка знань студентів у залежності від набраної суми балів та відповідність їх за оцінкою ECTS та національною системою.

Таблиця 8. Бальна оцінка знань студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література

1. Завадський Й.С., Осовська Г.В., Юшкевич О.О. Словник економічних термінів: менеджмент, маркетинг, підприємництво: навч.-метод. посібник. – Житомир: ЖІТІ, 1999. – 444 с. (200 прим.)

2. Кісельов А.П. Основи бізнесу: підручник. – К.: Вища школа, 1998. – 191 с. (52 прим.)

3. Мочерний С.В., Устенко О.А., Чеботар С.І. Основи підприємницької діяльності: посібник. – К.: Видавничий центр "Академія", 2001. – 280 с. (30 прим.)

4. Основи підприємницької діяльності суб'єктів господарювання: навчальний посібник. – Житомир: ЖІТІ, 2000. – 172 с. (103 прим.)

Додаткова література

5. Варналій З.С. Основи підприємництва: навч. посібник. – К.: Знання-Прес, 2002. – 239 с.: іл. (1 прим.– аб.)

6. Вороніна Л.І., Воротін В.Є., Мартинюк Л.А., Черняк Т.В. Малий бізнес та підприємництво в ринкових умовах господарювання: навч. посібник. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2002. – 307 с. (3 прим. – ч/з)

7. Економіка і підприємництво: стан та перспективи: зб-к наукових праць. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2001. – 395 с. (1 прим. – аб.)

8. Колот В.М., Щербина О.В. Підприємництво: навч.-метод. посібник. – К.: КНЕУ, 2003. – 160 с. (1 прим. – аб.)

9. Мічуда Ю.П. Ринкові відносини та підприємництво у сфері фізичної культури і спорту: навч. посібник. – К.: Олімп. літ-ра, 1995. – 152 с. (1 прим. – аб.)

10. Нікіфоров Г.К., Нікіфоров С.С. Підприємництво та правовий захист комерційної таємниці: навч.-практ. посібник. – К.: Олан, 2001. – 208 с. (1 прим. – ч/з)

11. Подсолонко В.А., Процан А.Ф., Миронова Т.Л., Василенко В.О. Підприємництво. – К.: Центр навч. літератури, 2003. – 616 с. (3 прим. – ч/з)
12. Покропивний С.Ф., Колот В.М. Підприємництво: стратегія, організація, ефективність: навч. посібник. – К.: КНЕУ, 1998. – 352 с. (5 прим.)
13. Сизоненко В.О. Сучасне підприємництво: підручник. – К.: Вітер, 2003. – 435 с. – (Вища освіта ХХІ століття). (1прим. – аб, 1 прим. – ч/з)
14. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV: Редакція від 19.01.2012.
15. Законодавча база України про підприємництво. Офіційний сайт Держкомпідприємництва.
16. Класифікатор видів економічної діяльності (КВЕД) ДК 009:2005, ДК 009:2010.
17. Класифікатор організаційно-правових форм господарювання ДК 002:2004.
18. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР.
19. Концепція національної стратегії соціальної відповідальності бізнесу в Україні.
20. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI.
21. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 № 514-VI.
22. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 14.05.1992 № 2343-XII.
23. Про державно-приватне партнерство: Закон України від 01.07.2010 № 2404-VI.
24. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV.
25. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності: Закон України від 06.09.2005 № 2806-IV.

26. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: Закон України від 11.09.2003 № 1160-IV.

27. Про затвердження Вимог щодо написання найменування юридичної особи або її відокремленого підрозділу: Наказ Держкомпідприємництва від 09.06.2004 № 65.

28. Про затвердження переліку документів, які додаються до заяви про видачу ліцензії для окремого виду господарської діяльності: Постанова КМУ від 04.07.2001 № 756.

29. Про затвердження переліку органів ліцензування: Постанова КМУ від 14.11.2000 № 1698.

30. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 № 1023-XII.

31. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-XII.

32. Про кооперацію: Закон України від 10.07.2003 № 1087-IV.

33. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 01.06.2000 № 1775-III.

34. Про Методику розрахунку орендної плати за державне майно та пропорції її розподілу: Постанова КМУ від 04.10.1995 № 786.

35. Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності: Закон України від 19.05.2011 № 3392-VI.

36. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV.

37. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV.

38. Акіліна О.В., Пасічник В.Г. Основи підприємництва. – К.: ЦНЛ, 2006. – 176 с.

39. Варналій З.С. Основи підприємництва: навч. посібник. – К.: Знання-Прес, 2006. – 329 с.

40. Виноградська А.М. Основи підприємництва: навчальний посібник. – К.: Кондор, 2008. – 544 с.
41. Гой І.В. Підприємництво [текст]: навч. посіб. / І.В. Гой, Т.П. Смелянська. – К.: Центр учбової літ-ри, 2013. – 368 с.
42. Донець Л.І., Романенко Н.Г. Основи підприємництва: навчальний посібник. – К.: ЦНЛ, 2006. – 320 с.
43. Зянько В.В. Інноваційне підприємництво в Україні: проблеми становлення та розвитку / В.В. Зянько. – Вінниця: УНІВЕРСУМ, 2005. – 262 с.
44. Іванюта С.М. Підприємництво і бізнес культура: навчальний посібник. – К.: ЦУЛ, 2007. – 288 с.
45. Кузьмін В.В. Фінансові основи підприємництва: навчальний посібник. – К.: ЦНЛ, 2006. – 192 с.
46. Кучеренко В.Р., Карпов В.А., Маркітан О.С. Бізнес-планування фірми: навч. посіб. – К., 2006. – 423 с.
47. Лапуста М.Г., Мазурина Т.Ю. Предпринимательство: учеб. пособие. – М.: Издательство РИОР, 2005. – 159 с.
48. Механізми розвитку підприємництва в умовах посткризового відновлення економіки України: аналіт. доп. / Д.С. Покришка, Я.А. Жаліло, Д.В. Ляпін, Я.В. Белінська [та ін.]. – К.: НІСД, 2010. – 72 с.
49. Мороз О.М., Невмержицька В.І. Основи підприємництва: підручник. – К., 2005.
50. Мочерний С.В., Устенко О.А., Чеботар С.І. Основи підприємницької діяльності: посібник. – К.: Видавничий центр "Академія", 2005. – 280 с.
51. Основи бізнесу: навчальний посібник / Я.С. Ларина, С.В. Мочерний та ін. – К.: Видавничий центр "Академія", 2009. – 383 с.
52. Пазуха М.Д., Ігнатович М.В. Реклама у підприємницькій діяльності: навч. пос. – К.: ЦДЛ, 2006. – 176 с.

53. Пачковський Ю.Ф. Психологія підприємництва. навч. посібник. – К.: Каравела, 2006. – 408 с.

54. Предпринимательство: учебник / Под ред. М.Г. Лапусты. – М.: Инфра-М, 2007. – 667 с.

55. Романова Л.В. Управління підприємницькою діяльністю: навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 240 с.

56. Сизоненко, В.О. Сучасне підприємництво [Текст]: довідник / В.О. Сизоненко. – К. : Знання-Прес, 2007. – 440 с.

57. Тирпак І.В. Основи економіки та організації підприємництва: навч. посіб. / І.В. Тирпак, В.І. Тирпак, С.А. Жуков. – К. : Кондор, 2011. – 284 с.

58. Чайка Г.Л. Культура ділового спілкування менеджера: навчальний посібник / К.: Знання, 2005. – 442 с.

59. Шваб Л.І. Основи підприємництва: навчальний посібник, 2-ге видання. – К.: ЦНЛ, 2007. – 368 с.

60. Швайка Л.А. Державне регулювання економіки: навчальний посібник / К.: Знання, 2006. – 435 с.

61. Ярошевич Н.Б., Колісник М.К. Підприємництво і менеджмент: навчальний посібник. – Львів: Видавництво Національного університету "Львівська політехніка", 2007. – 292 с.

11. ПИТАННЯ ДЛЯ МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

Модуль № 1

1. Еволюція поняття "підприємництво" та його сучасний зміст.
2. Основні функції підприємництва.
3. Організація суспільного виробництва та його структура.
4. Підприємницька логіка. Підприємницька ідея. Джерела та методи пошуку підприємницької ідеї.
5. Оцінка ефективності підприємницької ідеї та особливості її впровадження у життя.
6. Організаційні форми підприємництва, їх переваги та недоліки.
7. Засновницькі документи та процес їх підготовки.
8. Статутний фонд.
9. Державна реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності.
10. Ліцензування та патентування підприємницької діяльності.
11. Основні способи організації власного бізнесу.
12. Розробка техніко-економічного обґрунтування та бізнес-плану. Структура та зміст бізнес-плану.
13. Обмеження підприємництва. Припинення діяльності підприємства.
14. Сутність економічної свободи. Рушійні сили підприємництва.
15. Умови та принципи підприємницької діяльності.
16. Соціальна відповідальність бізнесу.
17. Відповідальність за порушення трудових прав працівників.
18. Відповідальність перед власником майна.
19. Закони, які управляють поведінкою підприємців-товаробиробників.

20. Сутність конкуренції. Форми та методи конкурентної боротьби.

21. Конкуренція в сучасних умовах, її роль у розвитку ринкових відносин в Україні.

22. Конкурентоспроможність підприємства.

23. Мале підприємництво: економічна сутність, значення та завдання.

24. Державна підтримка малого підприємництва.

25. Розвиток та проблеми малого бізнесу в Україні, шляхи їх подолання.

26. Види громадських утворень підприємців.

Модуль № 2

1. Сучасні теорії мотивації.

2. Матеріальна зацікавленість працівників.

3. Соціально-психологічний клімат у підприємницьких структурах.

4. Психологія та етика підприємництва. Культура підприємницької діяльності.

5. Психологія підприємницького ризику.

6. Концепції маркетингової діяльності.

7. Визначення потенційних можливостей підприємства на ринку.

8. Вивчення споживачів. Сегментація ринку.

9. Сутність і структура витрат виробництва.

10. Ціноутворюючі фактори. Види цін. Джерела інформації про ціни.

11. Етапи та методи встановлення цін на продукцію фірми.

12. Особливості встановлення цін на експортну та імпорتنу продукцію.

13. Порядок ведення переговорів із партнерами.

14. Конкуренентоспроможність товарів.
15. Життєвий цикл товару. Закономірності створення нових товарів.
16. Ринкові атрибути товару.
17. Збут товарів: сутність, задачі та методи.
18. Підбір продавців та стимулювання їх праці.
19. Фінанси підприємства та фінансовий менеджмент. Джерела фінансових ресурсів і процес інвестування.
20. Механізм фінансового планування на підприємстві.
21. Інвестиційні проекти підприємств та їх ефективність.
22. Роль податків у фінансовій системі підприємства.
23. Функціональне призначення банків. Характеристика основних банківських операцій.
24. Лізинг і факторинг.
25. Основні види цінних паперів та механізм їх економічної реалізації. Фондова біржа.
26. Сутність та еволюція маркетингу. Види маркетингової діяльності.
27. Основні правила фінансового інвестування.
28. Причини виникнення підприємницьких ризиків, їх сутність та види.
29. Управління та механізм зменшення впливу підприємницьких ризиків.
30. Фінансові ризики та їх страхування.
31. Сутність інновацій. Інноваційна діяльність підприємства.
32. Сутність менеджменту. Функції та форми управління підприємством.
33. Управлінські рішення, етапи та методи їх прийняття.
34. Необхідність і методика проведення аналізу фінансової звітності підприємства.
35. Основні напрямки фінансового менеджменту фірми.

36. Загальна характеристика податкової системи України. Податок на додану вартість.
37. Оподаткування прибутку підприємств та доходів фізичних осіб.
38. Фондовий ринок України: структура, суб'єкти, механізм функціонування.
39. Інституції спільного інвестування. Інвестиційні фонди та компанії.
40. Суть та умови застосування єдиного податку.
41. Суть та умови застосування фіксованого податку.
42. Суть та умови застосування загальної системи оподаткування.
43. Види маркетингу. Комплекс маркетингу. Концепції маркетингу.
44. Особливості діяльності господарських судів.
45. Система державного антимонопольного регулювання.
46. Сутність, методи та механізми регулювання підприємницької діяльності.
47. Регулювання підприємництва в розвинених ринкових системах і в перехідній економіці.
48. Особливості державного регулювання фондового ринку.
49. Світова торгівля та зовнішньоекономічна діяльність підприємств.
50. Міжнародна міграція робочої сили та її регулювання.
51. Сутність та структура вільних економічних зон.
52. Технополіси та досвід їх створення у розвинених країнах світу.
53. Офшорні компанії.
54. Спільні підприємства та їх структура.
55. Види громадських утворень підприємців.

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни	3
2. Мета і завдання навчальної дисципліни	4
3. Програма навчальної дисципліни	6
4. Структура навчальної дисципліни	10
5. Практична робота	12
6. Самостійна робота	17
7. Методи навчання	30
8. Методи контролю	31
9. Розподіл балів, які отримують студенти	33
10. Рекомендована література	35
11. Питання для модульного контролю	40

Навчальне видання

ДЮНДІН Валерій Дмитрович
ДЮНДІНА Наталія Леонідівна
ЛОМОНОСОВ Анатолій Вадимович

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до самостійної та індивідуальної
роботи студентів з дисципліни
"Основи підприємництва"

Комп'ютерне складання та верстання *В. В. Москаленко*
Коректор *М. О. Паненко*

Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 2,7. Тираж 15 прим. Вид № 44. Зам. № 115.

Видавець і виготівник Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова

просп. Героїв України, 9, м. Миколаїв, 54025

E-mail : publishing@nuos.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6402 від 19.09.2018 р.